

PAN

AMSTERDAM

INTER-ANTIQUARIAAT MEFFERDT & DE JONGE

"Plan de la ville et du château de Woerden."

Tekening met pen en aquarel vervaardigd in 1749 naar het ontwerp van Otto Wilhelm Falck. Afm. (papier): 55 x 43 cm.

Woerden had al sinds de middeleeuwen een strategische positie in de verdediging van Holland en Utrecht. De stad was omgeven door verdedigingswerken die waren uitgebreid en versterkt tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648), toen de Nederlandse provincies streden voor onafhankelijkheid van Spanje. Na de Vrede van Westfalen in 1648, die een einde maakte aan de Tachtigjarige Oorlog, bleef Woerden een belangrijk verdedigingspunt.

In de 18e eeuw, ondanks het ontbreken van grote militaire conflicten in Nederland zelf, bleef de zorg voor de vestingwerken een prioriteit voor de Nederlandse regering. Vestingsteden zoals Woerden werden onderhouden en soms verbeterd, omdat ze nog steeds gezien werden als essentieel voor de verdediging van het land, vooral tegen mogelijke Franse agressie. Dit was in lijn met de bredere trend in Europa, waar fortificaties voortdurend werden aangepast aan de veranderende militaire

technologieën en strategieën.

Hoewel de 18e eeuw relatief rustig was in termen van oorlogen op Nederlands grondgebied, was er wel sprake van diplomatieke en militaire spanningen in Europa. De Nederlandse Republiek was nauw betrokken bij Europese conflicten, zoals de Oostenrijkse Successieoorlog (1740-1748), waar het aanvankelijk neutraal bleef, maar uiteindelijk betrokken raakte in diplomatieke onderhandelingen en militaire voorbereidingen.

In het midden van de 18e eeuw was Woerden een stad die, hoewel relatief klein, een belangrijke rol speelde in de militaire infrastructuur van de Nederlandse Republiek. De kaart uit 1749 (met daarbij een dwarsdoorsnede van de verdedigingswerken) kan gezien worden als een weerspiegeling van de voortdurende aandacht voor defensieve voorbereidingen in een tijd van geopolitieke onzekerheid, ondanks het ontbreken van directe dreigingen aan de landsgrenzen. Woerden's geschiedenis in deze periode wordt gekenmerkt door de voortdurende zorg voor zijn vestingwerken en de strategische waarde die het vertegenwoordigde binnen de bredere verdedigingsstrategie van de Republiek.

De Duitse Otto Wilhelm Falck (1679-1730) was in Nederlandse dienst als commandant van een regiment Deense of Oldenburgse hulptroepen tijdens de Spaanse Successieoorlog. Kort na het einde van de strijd, nadat hij in 1712 gepensioneerd was, verhuisde hij met zijn gezin vanuit Oost-Friesland naar Utrecht. Hoewel de kaart vervaardigd is na het overlijden van Falck, is deze vermoedelijk toch gemaakt aan de hand van zijn opmetingen van de stad.